

Psykologiska institutionen

Anvisningar till kursen

Instrument och metoder för organisationsanalys
(7,5 hp)

Specialistutbildning i
Organisationspsykologi, 45 hp

2013-09-20
2013-12-12

Innehåll

Denna avslutande kurs är inriktad på instrument och metoder för organisationsanalys samt hur dessa kan användas och utvecklas i praktiskt organisatoriskt arbete. Såväl kvantitativ som kvalitativ metodik exemplifieras. I kursen ingår också att självständigt utarbeta en plan och föreslå olika metoder för att genomföra ett visst bestämt projekt. Frågor om värdegrund och om etiska och kunskapsteoretiska ställningstaganden skall även diskuteras. Därutöver ingår grupphandledning och -diskussioner om organisationsinriktat arbete.

Kursen arrangeras i form av föreläsningar och seminarier med huvudsakligen metodologiskt innehåll samt handledning i mindre grupper på praktiskt organisationsinriktat arbete. Kursen bygger på aktiv medverkan i seminarierna och på att deltagarna mellan undervisningstillfällena bedriver litteraturstudier på egen hand.

Kursens förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs förväntas deltagarna kunna:

- Beskriva och diskutera hur olika informationskällor kan användas för att analysera organisationers verksamhet
- Utifrån relevant litteratur kritiskt reflektera kring hur organisationspsykologisk forskningsmetodik kan användas vid praktiskt arbete med organisationsutveckling
- Värdera och tillämpa olika modeller och metoder för organisationsanalys och diskutera hur de kan utvecklas och användas i organisatoriskt arbete

Kunskapskontroll och examination

Kursens uppläggning innebär att man läser och diskuterar kontinuerligt. Kursen bygger på medverkan i diskussionsseminarier och deltagande i grupphandledning på eget organisationsinriktat arbete. De förväntade studieresultaten examineras genom en individuellt författad examinationsuppgift om 5-6 sidor.

Ett sjugradigt målrelaterat betygssystem tillämpas. För att få slutbetyg på kursen krävs dessutom att följande kurskrav är uppfyllda:

- Närvaro och aktivt deltagande vid undervisningstillfällena.
- Inlämning av individuellt författad examinationsuppgift.

Betygskriterier

Betygsättningen utgår från följande betygskriterier:

A. De förväntade studieresultaten har uppfyllts i exceptionellt hög utsträckning

Studenten kan kombinera begrepp, teorier och modeller för att förklara verkliga exempel, men också peka ut begränsningar i begreppens/teorierna/modellernas förklaringsvärde, antingen utifrån det verkliga exemplets art eller alternativt teoretiskt synsätt. Studenten argumenterar och diskuterar självständigt i förhållande till litteraturen på ett sätt som skapar nya synteser och tankegångar som går utöver kurslitteraturen

B. De förväntade studieresultaten har uppfyllts i mycket hög utsträckning

Studenten kan kombinera och jämföra begrepp, teorier och modeller för att förklara verkliga exempel. Studenten argumenterar och diskuterar självständigt på ett sätt som går utöver kurslitteraturen och i viss mån skapar nya synteser.

C. De förväntade studieresultaten har uppfyllts i hög utsträckning

Studenten kan applicera begrepp, teorier och modeller från litteraturen för att förklara verkliga exempel. Studenten kopplar i viss mån självständigt ihop olika teorier och tankegångar som presenteras i litteraturen.

D. De förväntade studieresultaten har uppfyllts helt godtagbart

Studenten kan redogöra för begrepp, teorier och modeller med egna ord. Studenten kan använda dessa för att diskutera verkliga exempel.

E. De förväntade studieresultaten har uppfyllts, trots vissa brister

Studenten kan definiera begrepp och redogöra för vad teorier och modeller avser att förklara. Studenten kan i viss mån använda sådana tankegångar för att beskriva skeendet i verkliga exempel.

Fx. Otillräckligt

Lärandemålen har inte uppfyllts. Insatsen på ett eller flera områden bedöms som att det finns ”vissa brister som måste åtgärdas”, men inget område har bedömts som ”ej godtagbart”. Komplettering krävs.

Litteratur

Böcker

Gustavsson, B. (Ed.) (2004). *Kunskapande metoder inom samhällsvetenskapen*. Lund: Studentlitteratur. Kap. 1, 2, 3, 4 samt valfritt övriga kapitel (BG)

Eisele, P. (2007). *Att använda arbetsgrupper effektivt*. Stockholm: Liber. (PE)

Yin, R.K. (2009). *Case Study Research, design and methods*. Thousand Oaks: Sage publications. (RKY)

Artiklar och bokkapitel

Astvik, W. (2002) *Svåra möten i omsorgsarbete*. *Arbete och Hälsa* 2002:17. (finns på Google: gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/.../ah2002_17.pdf)

Nylén, U. (1999). *En text – flera metoder. Granskning av metoder för textbearbetning*. I: Lindén, J., Westlander, G. & Karlsson, G. (red.). *Kvalitativa metoder i arbetslivsforskning*. Stockholm: rådet för arbetslivsforskning. (UN) Utdelas.

Sjöberg, S., Sjöberg, A., Näswall, K., Sverke, M. (2012). Using individual differences to predict job performance. Correcting for direct and indirect restriction of range. *Scandinavian Journal of Psychology*. DOI:10.1111/j.1467-9450.2012.000956.x (AS)

Westlander, G. (2004). Förfinad användning av standardiserad självrapportering i interventionsstudier. *Socialvetenskaplig tidskrift*, nr 2, 168-181. (GW)
(finns på Google [Förfinad användning av standardiserad självrapportering i ...](http://svt.forsa.nu/.../Socialvetenskaplig%20tidskrift/.../))

Lärare

Gunnela Westlander, (GW) gunnela.westlander@mailbox.tele2.se (kursansvarig)

Gunnela Westlander är professor emerita, arbetslivsforskare med inriktning social- och organisationspsykologi. Docent 1977 vid Psykologiska institutionen, Stockholms universitet. Verksam som forskare, enhetschef och professor vid Arbetsmiljöinstitutet fram till 1995. Därefter knuten till forskarutbildningarna vid KTH och Institutionen för industriell arbetsvetenskap, Linköpings universitet. Deltagit i en rad stora förändringsprojekt, på senare tid som forskningshandledare och rådgivare. Internationella expert- och utvärderingsuppdrag för forskningsfonder och forskningsinstitut.

Anders Sjöberg, (AS) anders.sjoberg@psychology.su.se (kursansvarig)

Anders Sjöberg är docent i arbetspsykologi, arbetslivsforskare med inriktning bedömningsmetodik, psykometri och urvalspsykologi. Doktor 1997 vid Psykologiska institutionen, Stockholms universitet. 1998-2011 arbetade Anders med att utveckla arbetspsykologiska test för den svenska och internationella marknaden. Deltagit i en rad stora internationella expert- och standardiseringsprojekt avseende bedömningsmetoder och tjänster i arbetslivet. Driver eget företag 50% och arbetar 50% på institutionen bl.a. med att utvärdera urvalet till framtidens militärorganisation.

Siv Boalt Boëthius, (SBB), siv@ped.su.se, 070-625 16 28 (kursansvarig)

Siv Boalt Boëthius är professor emerita, arbetar som organisationskonsult nationellt och internationellt och med forskning med inriktning på grupp och organisation. Anställd vid psykologiska institutionen som forskare respektive universitetslektor 1973-1988. Docent vid institutionen 1990, verksamhetschef och rektor vid Ericastiftelsen i Stockholm 1988-2002. Adj. professor vid pedagogiska institutionen, Stockholms universitet 1996- 2002. Gästprofessor vid Köpenhamns universitet 2002-03, där jag alltså har uppdrag.

Wanja Astvik, (WA), wanja.astvik@psychology.su.se

Wanja Astvik är fil dr i psykologi och arbetar som forskare vid Psykologiska institutionen, Stockholms universitet och vid avdelningen för psykologi, Mälardalens högskola. Hennes forskning handlar till stor del om arbetsvillkor, copingstrategier/försvar, hälsa och kvalitet i olika typer av human service-arbete

Per Eisele (PE) per.eisele@bth.se

Per Eisele är docent i psykologi och har varit verksam som forskare och universitetslärare vid både Lunds och Köpenhamns universitet. F. n. är han universitetslektor vid Blekinge tekniska högskola. Per har lång erfarenhet som konsult inom idrottspsykologi och arbetspsykologi bland annat kring gruppbetående, beslutsfattande och gruppeffektivitet. Han är författare till flera böcker i dessa ämnen.

Handledare

Louise Edberg (LE) louise.edberg@organisationspsykologerna.se

Louise Edberg är leg psykolog och verksam som organisationskonsult vid Organisationspsykologerna. Tidigare VD för Visavi AB som tillhandahöll personal- och krisstöd till organisationer inom offentlig och privat verksamhet. Bred erfarenhet av grupprelationskonferenser, framförallt internationellt. Medlem i IFSI, Frankrike. Styrelseledamot i Employee Assistance European Forum (EAEF) med säte i Belgien.

Johan Grant (JG), johan.grant@organisationspsykologerna.se

Johan Grant är fil dr och leg psykolog och verksam som organisationskonsult och ägare till konsultföretaget Organisationspsykologerna. Johan har varit verksam som konsult på heltid sedan 1997. Han har bred erfarenhet av konsultation mot offentliga verksamheter, privata företag och idéburna organisationer på olika nivåer i Sverige och internationellt. För närvarande arbetar Johan med successionsfrågor.

Renate Grønvold Bugge, (RGB) bugge@kriseledelse.no

Renate Grønvold Bugge är huvudsakligen verksam som organisationskonsult i Norge och i Sverige med eget företag firma KOL A/S Krise/Organisation/Ledelse. Hon har norsk psykologutbildning, är norsk specialist i klinisk psykologi och i arbets- och organisationspsykologi. Hennes huvudinriktningar är klinisk praktik, konsultativ verksamhet och ledningsuppdrag i Norge och i internationella kris- och biståndsorganisationer, där hon bland annat arbetat med uppdrag i forna Jugoslavien och i Mosambique. Hon har tidigare varit direktör för Regioncenter för barn- och ungdomspsykiatri i Vest-Agder samt hälsodirektör för ett regionkontor i den norska Försäkringskassan.

Lars Gustafsson (LG) admin@valenceconsulting.se

Lars Gustafsson är leg. psykolog och organisationskonsult och arbetar som utbildare, handledare, konsult och coach i det egna företaget Valence Consulting AB. Han har arbetat med denna typ av uppdrag sedan 1985 och också varit reservofficer, psykoterapeut samt konsult vid grupprelationskonferenser i Sverige och utomlands. Lars intresserar sig särskilt för förhållandet mellan lärande (pedagogik) och tillämpning (operativt) i arbetssituationer. Han är medlem i AGSLO, OPUS och ISPSO.

Examinator

Docent Anders Sjöberg, Psykologiska institutionen, Stockholms universitet.

SCHEMA 2013

Kurs F. Instrument och metoder för organisationsanalys

Datum och tid	Lokal	Lärare	Innehåll	Litteratur
----- Fredag 20 september -----				
13.30-13.45	U10	GW, AS, SBB	Introduktion till F-kursen	
13.30-15.00	U10	GW	Att fånga läsarens intresse – Olika modeller för skriftlig rapportering	RKY
15.15-16.00	U10	AS GW SBB	Planering av F-kursens examensuppgift	

Datum och tid	Lokal	Lärare	Innehåll	Litteratur
----- Fredag 18 oktober -----				
9.00 – 10.15	U16	GW	Kvantitativa metoder: design, urval, analys Fördelar och fallgropar	BG, kap 2,3 GW
10.30 – 12.15	U17 U14 U18 U10b	LG JG RGB LE	Grupphandledning på organisationsinriktat arbete	
12.15 – 13.30			LUNCH	–
13.30 – 15.00	U16	AS	Mätning av personliga egenskaper för individuella beslut	AS
15.15 – 16.00	U16	GW, AS, SBB	Reflektioner kring dagens föreläsningar	

Datum och tid	Lokal	Lärare	Innehåll	Litteratur
----- Fredag 15 november -----				
9.00-10.30	U16	WA	Svåra möten i omsorgsarbete – Belysning i arbetsmiljöperspektiv	WA
10.45-12.15	U17 U14 U18 U10b	LG JG RGB LE	Grupphandledning på organisationsinriktat arbete	
12.15-13.30			LUNCH	
13.30-15.00	U16	WA	Temastyrd kvalitativ metodansats	BG, kap 4
15.15-16.00	U16	GW, AS, SBB	Gemensam diskussion	

Datum och tid	Lokal	Lärare	Innehåll	Litteratur
----- Torsdag 12 december -----				
9.00-10.30	U10	PE	Verktyg och metoder för utveckling av lagarbete	PE
10.45-12.15	Lokal meddelas senare	LG JG RGB LE	Grupphandledning på organisationsinriktat arbete	
12.15-13.30			LUNCH	
13.30-14.45	U10	GW, AS,	Föredragningar – F-kursens ex-uppgift	
14.50-16.00	U10	SBB, GW, AS, kursdelta-garna	Kursutvärderingar (av F-kursen; av hela utbildningen)	

Avslutningsfest kl. 17.00